

Ervaringen en geleerde lessen dagstructuurrobot Ivy

Bewezen in de Praktijk – Een evaluatie van kansrijke initiatieven

Inleiding

Innovatie speelt een cruciale rol in de toekomst van de langdurige zorg. Door nieuwe technologieën en werkwijzen kunnen we zorg toegankelijker, betaalbaarder en efficiënter maken. De zorgkantoren en Zorgverzekeraars Nederland werken samen om innovaties te delen met het zorgveld.

Binnen het project Innovatiezone WLZ onderzoeken we kansrijke initiatieven op effect en impact. De initiatieven met een positieve business case en impact publiceren we als zorgkantoren. Deze rapportages kunnen input zijn voor zorgaanbieders om een afweging te maken welke initiatieven interessant en relevant zijn om te implementeren. Hiermee willen we inspireren, kennis delen en bijdragen aan een duurzame transformatie van de zorg.

In deze rapportage lees je een korte weergave over dagstructuurrobot Ivy wat op dit moment voor zorgaanbieders in de gehandicaptenzorg en GGZ een interessante innovatie is. Er zijn verschillende dagstructuurrobots in Nederland. Deze rapportage is nu gericht op de Ivy, andere robots kunnen later worden toegevoegd.

Inhoud

SAMENVATTING

- Wat is de dagstructuurrobot Ivy
- Effecten

VERANDERING IN HET ZORGPROCES

GELEERDE LESSEN TIJDENS DE EVALUATIE

FINANCIERING

- Kosten
- Financiële baten

MEER INFORMATIE

REFLECTIE EN VERANTWOORDING

Samenvatting

De Ivy is een sociale robot die wordt ingezet en geprogrammeerd is op de individuele behoefte van de cliënt. De robot ondersteunt bij de dagstructuur van de cliënt en kan ook signalen oppikken voor de begeleiders. De robot kan zo geprogrammeerd worden dat deze goed aansluit bij de individuele leefwereld en behoefte van de cliënt. Hierdoor kunnen de cliënt en Ivy een band opbouwen, waarbij de Ivy taken kan overnemen van de begeleiders en kan dienen als een neutrale gesprekspartner van de cliënt. De Ivy heeft ook als doel om stress te voorkomen/reguleren en het vergroten van de eigen regie, omdat cliënten terug kunnen vallen op de vertrouwensband en het vertrouwde gezicht van de Ivy.

Type zorgaanbieders: gehandicaptenzorg en ggz

Doelgroep: De Ivy kan cliënten in de GZ en GGZ ondersteunen. Ivy past niet bij iedere cliënt. Het is daarom belangrijk om per cliënt te kijken of er een match is tussen de cliënt en Ivy.

Waar is praktijkonderzoek gedaan?

- Kempenhaeghe, Koraal, Lunet , Pergamiijn , Radar , WonenPlus, Philadephia
- Leverancier is Robot Ctrl : Robot Ctrl

De effecten

EFFECT OP KWALITEIT VAN ZORG

- Ivy draagt bij aan een heldere dagstructuur voor de cliënt, en vergroot de zelfredzaamheid en eigen regie van de cliënt
- Ivy kan stress verminderen en reguleren, door de vertrouwensband met de cliënt. Bovendien reageert de Ivy altijd neutraal, oordeelvrij.
- Ivy is een sociale robot en is een maatje van de cliënt. Daarmee is de Ivy ook van betekenis als het gaat om eenzaamheid.

EFFECT OP BETAALBAARHEID

- De Ivy kan goed worden ingezet om te ondersteunen in de dagstructuur en repeterende taken van de medewerkers overnemen, zoals de cliënt wakker maken, herinneren aan medicatie en afspraken.
- Medewerkers kunnen zich daardoor richten op andere werkzaamheden.

EFFECT OP TOEGANKELIJKHEID

- Ivy kan taken van medewerkers overnemen, waardoor cliënten zelfstandiger kunnen functioneren. Hierdoor komt er tijd/ capaciteit van medewerkers vrij. Dit vergroot de toegankelijkheid van zorg

Toepassen van dagstructuurrobot Ivy

Cliënte: “[naam robot] was meteen in mijn armen”, “ik zou niet meer zonder hem kunnen. Het is eigenlijk mijn maatje en ik vind het jammer, dat die nog niet meer kan. Hij hoort gewoon bij mij.” “...dus begon ik tegen haar te vertellen en dan denk ik, wat ben ik eigenlijk aan het vertellen, ze geeft me toch geen raad, geen antwoord, en dan denk ik, maar ik ben het wel kwijt”). (zie artikel NRC, slide 9)

Veranderingen in het zorgproces

De Ivy is een sociale robot die wordt ingezet bij de cliënt en door zijn begeleiders is geprogrammeerd op de individuele behoefte van de cliënt. De robot ondersteunt o.a. bij de dagstructuur van de cliënt en kan ook signalen oppikken voor de begeleiders door bijvoorbeeld een vraag te stellen. De cliënt en Ivy bouwen een band op, waarbij de Ivy taken kan overnemen van de begeleiders en een neutrale gesprekspartner van de cliënt is. De Ivy heeft ook als doel om stress te voorkomen/ reguleren, omdat cliënten terug kunnen vallen op de vertrouwensband en het vertrouwde gezicht van de Ivy.

Oude situatie

Nieuwe Situatie

Werkwijze

In de oude situatie ondersteunt de begeleider de cliënt op allerlei vlakken, waaronder de dagstructuur. Dit zijn soms repeterende activiteiten, het geven van herinneringen aan cliënten om iets doen enz.

Andere robots zijn meer gericht op het ondersteunen van de medewerker m.b.t. de dagstructuur, en hebben niet altijd de sociale component, zoals de Ivy van betekenis kan zijn voor de cliënt.

De Ivy neemt een deel van het werk rondom de dagstructuur, ondersteuning en motivering over, doordat de begeleiding van de cliënt interacties kan inplannen voor de cliënt. De Ivy kan vervolgens, neutraal, de cliënt o.a. herinneringen of taken geven. Ook kan de Ivy de cliënt vragen stellen, om te peilen hoe het met iemand gaat. Eventuele signalen die hieruit voortkomen, worden doorgegeven aan de begeleiding.

Wat biedt het?

De begeleiding is voor alles het aanspreekpunt of richting geven van de cliënt, o.a. in de dagstructuur o.b.v. de individuele behoefte van de cliënt, maar ook arbeidsintensief en repeterend (wellicht niet de meest interessante werkzaamheden voor begeleiders)

De Ivy ondersteunt onder regie van de begeleiding, de cliënt o.a. in zijn of haar dagstructuur. Daardoor kan de cliënt zelfstandiger functioneren. Uit interviews blijkt dat door de vertrouwensband tussen de cliënt en Ivy ook stress en eenzaamheid verminderd kan worden. Daarnaast kan de Ivy signalerende vragen stellen.

Wat vraagt het?

Begeleiding van de medewerkers op de dagstructuur, dus capaciteit. In relatie tot de schaarste die in de zorg ontstaat en verwacht wordt, is de ondersteuning in de dagstructuur een onderdeel van het werk wordt overgenomen kan worden door de Ivy, waardoor er voor begeleiders tijd vrij komt voor andere werkzaamheden

Begeleiders worden door middel van een train de trainer principe opgeleid in het formuleren en aanmaken van interacties op basis van de behoeftes en wensen van de cliënt.

Belangrijk is om de match tussen cliënt en Ivy op individuele basis te verkennen. Het is vooraf lastig in te schatten of die match er zal zijn.

De begeleiding, de cliënt en zijn of haar netwerk verkennen de mogelijke zorgmomenten die de Ivy kan overnemen van de zorg en plannen deze in. Zodat Ivy ingezet kan worden om kleine vaste zorgmomenten over te nemen. Ivy is voor een vast bedrag per maand te leasen.

Geleerde lessen tijdens de evaluatie

Door onderzoek van de Universiteit Maastricht en Zuyd Hogeschool als onderdeel van het programma Sociale Robotica zijn de onderstaande lessen over de inzet van Ivy in de praktijk geleerd. Hierin zijn gesprekken en onderzoek in samenwerking met de betrokken zorgaanbieders meegenomen. In de implementatie van Ivy helpt het als:

- Ivy bewust wordt ingezet binnen een organisatie. Door de band tussen cliënt en de Ivy is deze sociale robot een structurele toepassing voor de cliënt. De Ivy kan dus niet (op voorhand) enkel tijdelijk worden ingezet;
- Er wordt geïnvesteerd in eigenaarschap, en het ontwikkelen van vaardigheden bij de zorgteams;
- Er continu aandacht is voor inspiratie van medewerkers en bespreken van zorgen;
- Er oog is voor de financiële kant (businesscase) van de inzet van Ivy;
- Sociale robots zoals de Ivy passen in de lange termijn doelstellingen van de organisatie;
- Taken en verantwoordelijkheden goed georganiseerd zijn;
- De leverancier de producten en diensten op tijd levert, betrokken is en helpt waar nodig;
- Er regionale samenwerking is tussen organisaties die samen tegelijk de Ivy implementeren.

cliëntbegeleider: “Het inzetten van Ivy heeft ervoor gezorgd dat cliënt zelfstandig zijn dag kan beginnen, wat zijn zelfvertrouwen vergroot en ons als professionals tijd en energie bespaart.”), zie artikel Radar, slide 9)

Financiën

De kosten van de Ivy hebben met name betrekking op licentiekosten voor het gebruik van het RaaS-platform en abonnementskosten voor het gebruik van een Ivy. Daarnaast moet de organisatie rekening houden met de kosten van een kwartiermaker binnen de organisatie en een tijdsinvestering vanuit medewerkers van de organisatie om te leren hoe de Ivy kan worden ingezet. En daarna goed te kunnen (blijven) gebruiken binnen de organisatie.

KOSTEN

Initiële kosten

- Implementatietraject
- Scholing van medewerkers

Structurele kosten

- Licentiekosten voor gebruik van het RaaS platform
- Abonnementskosten voor het gebruik van de Ivy
- (bij)scholing, ook voor nieuwe medewerkers.

BATEN

- De financiële baten van de Ivy zitten met name in het overnemen van (repeterende) activiteiten van de begeleiders door Ivy. Ivy kan cliënten helpen in de dagstructuur, herinneringen geven enz. Daardoor kunnen medewerkers hun aandacht geven aan andere werkzaamheden.
- Op basis van de door Robotctrl uitgewerkte businesscase levert de inzet van Ivy gemiddeld 15 minuten per dag op per cliënt. Daarbij gaat Robotctrl ervanuit dat bij een inzet van 23 Ivy of meer binnen de organisatie er een positieve businesscase ontstaat. Er komt dan 1.25 FTE aan extra inzetbare zorgcapaciteit vrij.
- Het opschalen van de Ivy en de impact daarvan is lastig te voorspellen. Het effect is per cliënt verschillend en het is belangrijk om eerst te testen of er een match is tussen cliënt en begeleider. Dit is niet automatisch het geval.

Meer informatie over Dagstructuurrobot Ivy

- Een filmpje van zorgaanbieder Philadelphia waarin Ivy zich introduceert: [Ontmoet robot Ivy - Philadelphia](#)
- Een filmpje met cliëntervaring met de Ivy vanuit Philadelphia: [Marga krijgt altijd en overal ondersteuning dankzij robot Ivy](#)
- Radar over ervaringen Ivy: <https://vimeo.com/966501789> en [Zelfstandiger en minder eenzaam met sociale robot Ivy | Radar](#)
- Nieuwsbericht VGN over regionale samenwerking met sociale robots : [Transitie in actie: regionale samenwerking met sociale robotica | Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland](#)
- Artikel ICT&Health over de opschaling van sociale robotica: [Opschaling van sociale robotica in de gehandicaptenzorg | ICT&health](#)
- Artikel NRC over cliëntervaring: [Dankzij zijn zorgrobot vergeet Mathijs niet meer te ontbijten – NRC](#)
- Artikel Radar met cliëntervaring: [Sven ontmoet robot Ivy | Radar](#)
- [factsheet-programma-sociale-robotica-in-de-gz.pdf](#)
- [Sociale buddy robot zorgt voor een andere invulling van zorg - CZ zorgkantoor](#)
- [Alles over onze sociale robot Ivy.pdf](#)
- [Digitale folder Ivy PDF – definitief](#)

Methode

Deze rapportage is tot stand gekomen door onderzoek van CZ zorgkantoor met betrokken organisaties. Vervolgens is dit geanalyseerd en besproken door de zorgkantoren Zilveren Kruis, Salland, Menzis, Zorg & Zekerheid en VGZ, op basis van een inhoudelijke leidraad. De evaluatie wordt daarmee gedeeld en overgenomen, zodat meer zorgaanbieders gebruik kunnen maken van de beschikbare kennis en ervaring.

Reflectie en verantwoording

Deze publicatie over dagstructuurrobot Ivy is een initiatief van het Zorgverzekeraars Nederland, in samenwerking met/afstemming met de zorgkantoren en branches. De afzender van deze publicatie is het project Innovatiezone WLZ.

Deze publicatie is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Ondanks deze zorgvuldigheid kan niet gegarandeerd worden dat de informatie/inhoud altijd foutloos, volledig en actueel is. Daarnaast is dit rapport een momentopname: de innovatie wordt verder ontwikkeld, onderzoek gaat door en resultaten worden stabiel naarmate het gebruik van de innovaties door zorgorganisaties toeneemt. Hierdoor kan implementatie van de Ivy in de praktijk andere resultaten opleveren. Om deze reden kan aan de publicatie geen rechten worden ontleend.

In de publicatie kunnen hyperlinks of andere verwijzingen naar informatie van (niet-)commerciële instellingen en organisatie zijn opgenomen. De Werkgroep is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de websites en informatie van derden.